

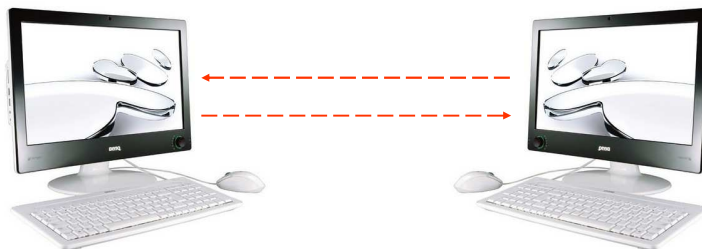
Problematiky odhaľovania počítačovej kriminality v trestnom konaní

Prezídium Policajného zboru
Úrad kriminálnej polície
Odbor počítačovej kriminality

mjr. JUDr. Zoltán Šťavnický
kpt. Mgr. Marek Švarc

Čo je počítačová sieť?

Počítačová sieť je sústava najmenej dvoch vzájomne prepojených počítačov vytvorená za účelom komunikácie a zdieľania sieťových prostriedkov.

Prehľad počítačových sietí

Počítačové siete je možné rozdeliť na základe:

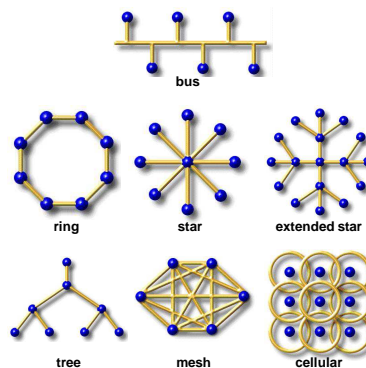
- fyzickej topológie;
- logickej topológie;
- metódy pripojenia;
- veľkosti;
- funkčnosti.

Prehľad počítačových sietí

Počítačové siete je možné rozdeliť na základe:

- fyzickej topológie;

Prehľad počítačových sietí

Počítačové siete je možné rozdeliť na základe:

- metódy pripojenia;

pripojenie káblom (wired connection)

pripojenie bez kábla (wireless connection)

Prehľad počítačových sietí

Počítačové siete je možné rozdeliť na základe:

- veľkosti;

Základné typy:

PAN - veľmi malá osobná sieť. Spolupracujúce zariadenia obvykle slúžia len jednej osobe (typicky prepojenie mobilu a počítača, PDA, notebooku)

Prehľad počítačových sietí

LAN - lokálna počítačová sieť. Spájajú uzly (počítače) v rámci malého územia, resp. v rámci jednej budovy rádovo do vzdialenosti sto metrov. Slúžia hlavne pre zdieľanie dát a zdrojov (zariadení) v rámci jednej firmy, budovy, lokality

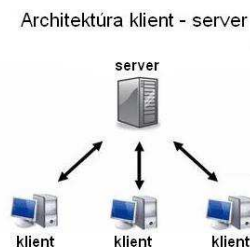
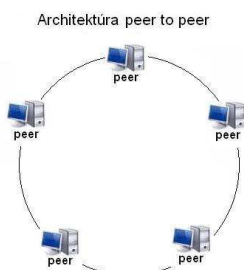
WAN - rozsiahla sieť. Spája rôzne LAN siete v pôsobnosti krajín, kontinentov ale i sveta

Prehľad počítačových sietí

Počítačové siete je možné rozdeliť na základe:

funkčnosti.

Siet'ové zariadenia

- Hub;
- Switch;
- Router;
- Modem;
- Firewall;
- Gateway.

Hub

- pripája zariadenia k počítačovej sieti;
- pracuje s dátami usporiadanými do frames (dátových rámcov);
- každý frame rozposiela na všetky porty – tzv. „broadcasting“

Switch

- pripája zariadenia k počítačovej sieti;
- pracuje s dátami usporiadanými do frames (dátových rámcov);
- inteligentnejší ako hub;
- vnútorná pamäť, v ktorej sú uchované všetky MAC pripojených PC.

Router

- spracováva data packets (dátové pakety);
- hlavná úloha - smerovanie packetov do inej počítačovej siete;
- väčšinou prepája dve alebo viac sietí;
- smerovanie - pomocou hlavičky paketu a „forwardovacej tabuľky“;
- komunikácia medzi dvoma routerami - cez ICMP protokol (Internet Control Message Protocol);
- dnešné routre často navyše obsahujú: switch (4-8 port), NAT (network address translation), DHCP server, DNS proxy server, hardware firewall.

Modem

- zariadenie na prevod analógového signálu na digitálny a naopak;
- názov vznikol spojením dvoch slov: **modulátor** a **demodulátor**;
- **Modulácia** je konvertovanie signálu z odosielajúceho PC do analógovej podoby pre analógovú linku. Na druhej strane ide o konvertovanie analógového signálu do digitálnej podoby.
- komunikácia môže prebiehať cez telefónnu linku, cez rozvod káblovej televízie, cez rádiový prenos;
- modemy sa delia na interné a externé;
- **Interné** – pripojené cez PCI, AMR,CMR;
- **Externé** – pripojené cez porty COM1, COM2, USB, RJ-45;
- ISDN adaptér - Integrated Services Digital Network ;
- ISDN – digitálna linka, ktorá využíva na prenos dva kanály (channel B, channel D);
- kanál B – prenos samotnej informácie s prenosovou rýchlosťou 64 kbps;
- kanál D – signalizácia a prenos riadiacich informácií medzi ISDN ústredňou a komunikačným zariadením.

Firewall

- hardware;
- software;
- vytvára tzv. „ohnivú stenu“ medzi internetom a počítačovou sieťou;
- účel – oddelenie LAN od internetu, kontrola dátového toku medzi týmito sieťami;
- dátový tok je kontrolovaný na základe definovaných pravidiel a podmienok, ku ktorým prislúcha následná akcia;
- dve základné akcie sú "povoliť dátový tok" a "zamietnuť dátový tok“;

Fyzické pripojenie

MAC adresa

- Media Access Control
- Komunikácia cez ARP (Address Resolution Protocol)
- Unikátne číslo pevne zakódované do sieťovej karty
- 6 dvojíc hexadecimálnych znakov oddelených pomlčkami

MAC adresa

- Každý sieťový adaptér (sieťová karta) má zaručenú jedinečnú MAC adresu. Jedinečnosť prvých 6 hexadecimálnych znakov (ID výrobcu) zaručuje IEEE, jedinečnosť posledných 6 zabezpečujú jednotliví výrobcovia.
- <http://standards.ieee.org/regauth/oui/oui.txt>

00-21-6A-6B-42-FC
↓
Kód výrobcu

IP adresa

- prostriedok na identifikáciu PC na sieti;
- 4 čísla oddelené bodkami:

213.81.171.100

- Minimálna IP - 0.0.0.0
- Maximálna IP - 255.255.255.255
- Maximum IP adres je 4,294,967,296
- Tento problém rieši IP v6

IP v6

- Na rozdiel od IP v4 (4 miliardy IP) podporuje 2^{128} IP adries (340 sextiliónov);
- osem skupín po štyroch hexadecimálnych čísliciach oddelených dvojbodkou :

2001:0db8:85a3:08d3:1319:8a2e:0370:7334

- ak skupina štyroch číslic obsahuje 0000, je možné ju vynechať;

Domény

- Doména nahrádza nutnosť pamätať si IP adresu;
- Doména najvyššej úrovne (top-level domain; skratka TLD) je posledná časť plne kvalifikovaného názvu domény (za poslednou bodkou);
- Internet Assigned Numbers Authority (IANA);
- Rozdelenie domén:
  - **TLD kód krajiny (ccTLD)** – používané pre jednotlivé krajiny alebo závislé územia. Majú 2 písmená, napr. .sk pre Slovensko;
  - **všeobecné TLD (gTLD)** – určené pre použitie určených tried organizácií, napr.:
    - .com (*commercial*) pre komerčné organizácie ;
    - .org (*organisation*) - neziskové organizácie;
    - .biz (*business*) - obchodná doména;
    - .info (*information*) – informácie;
    - .name (*name*) - mená osôb;
    - .mil (*military*) – vojenské;
    - .gov (*government*) – vládne – hlavne USA;
  - **Infraštruktúrne TLD** napr.:
    - .arpa - United States Department of Defense Advanced Research Projects Agency;
    - .root

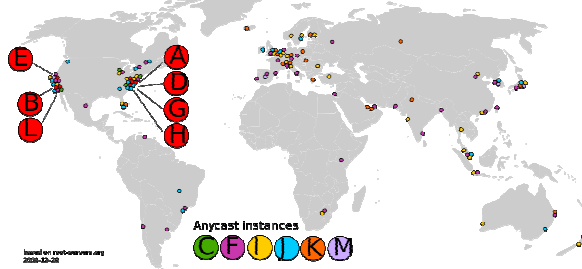
www.pobocka.firma.azet.sk

(Príklad domény)

DNS

- Domain Name Server;
- Ukladá prístup k informácii o názve stroja (hostname) a názve domény v istej distribuovanej databáze v internete;
- Na svete existuje 13 hlavných DNS:

- Anycast z dôvodu IPv6 – z dôvodu obmedzeného prenosu – 512 bytov UDP;
- Address DNS Lookup;
- Reverse DNS Lookup;

213.215.107.250 = azet.sk

Preverovanie domén a IP adries

- www.centralops.net

The screenshot shows the CentralOps.net website interface. The main content area is titled "Free online network utilities" and lists several tools:

- Domain Decoder**: Investigate domains and IP addresses. Get registrant information, DNS records, and more.
- Domain Check**: See if a domain is available.
- Email Decoder**: Validate and investigate email addresses.
- Browser Hints**: See what your browser reveals.
- Ping**: See if a host is reachable.
- Traceroute**: Trace the network path from this server to another.
- NSLookup**: Look up various domain resource records with this version of the classic NSLookup utility.
- Autodnsip**: Get Whois records automatically for domains worldwide.
- TopQuerry**: Find a web page, look up a domain, and more.
- AnalyzePath**: Do a simple, graphical traceroute.

There are also sections for "CentralOps accounts" and "Web hosting comparisons".

Preverovanie domén a IP adries

www.centralops.net

Domain Dossier

domain or IP address: centralops.net

domain whois record DNS records service scan traceoute

centralops.net [www.centralops.net] 213.215.107.249

IP to IP reverse

News: Compare web hosting plans across multiple providers: shared | VPS | dedicated

Preverovanie domén a IP adries

www.centralops.net

Address lookup

canonical name: centralops.net

aliases

addresses: 213.215.107.249

Domain Whois record

Query: whois-ah-centralops.net with "centralops.net"

whois-ah-centralops.net - whois server for 213.215.107.249

Domain Whois record

Query: whois-ah-centralops.net with "213.215.107.249"

Information returned for "213.215.107.0 - 213.215.107.255"

IPsetname: 213.215.107.0 - 213.215.107.255

Netname: 800-EUROPE-00188

ASname: AS213

ASnum: 213.215.107.0

ASnum-status: DOR_OK

Preverovanie slovenských domén

www.sk-nic.sk

The screenshot shows the SK-NIC website interface. It features a navigation menu with options like 'Domény', 'Registrácia', 'Preverenie', 'Kontakt', and 'O nás'. The main content area is titled 'Preverenie domén' and contains several sections: 'Domény', 'Registrácia', 'Preverenie', 'Kontakt', and 'O nás'. The 'Preverenie' section is active, displaying a search form with fields for 'ID domény', 'ID držiteľa', and 'ID registranta'. Below the search form, there is a list of domain names and their status, along with a table of domain statistics. The website footer contains contact information for SK-NIC, including a phone number (+421 022 050 00 00) and an email address (support@sk-nic.sk).

Preverovanie slovenských domén

www.sk-nic.sk

This screenshot is identical to the one above, showing the SK-NIC website interface with the 'Preverenie domén' section active. It displays the search form, domain statistics, and contact information for SK-NIC.

Preverovanie slovenských domén

■ www.sk-nic.sk

The screenshot displays two browser windows from Mozilla Firefox. The left window shows the search results for the domain 'azet.sk'. The right window shows the detailed information for the domain 'azet.sk'.

Slovenské slovenské domény registry	
Názov domény	azet.sk
Okres domény	ETEC-0003
Registátor	ETEC-0003
Stav domény	okraj OK (OK)
Popis domény	popis stavov domén majiteľa tu
Posledná zmena stavu	14.05.2010
Platba do	29.04.2019
DNS1	ns1.azet.sk
DNS2	ns2.azet.sk
DNS3	ns3.azet.sk
DNS4	
© SK-NIC, s.r.o., P.O. BOX 49, 840 00 Bratislava 4, phone: +421-(0)2-550-350-30, fax: +421-(0)2-550-350-35, e-mail: hostmaster@sk-nic.sk, Developers Team (ctm)	

Slovenské slovenské domény registry	
DETAIL UŽÍVATEĽA / REGISTRÁTORA	
Identifikátor	ETEC-0003
Osobné meno / meno a priezvisko	Azet, a.s.
Právna forma	Akčiová spoločnosť
IČO / v.č.	34023523
Statutárni zástupcovia	Milan Dubez, Roman Dzanko
Kontaktná osoba 1	Končiková Monika
Kontaktná osoba 2	
Telefón 1	041/3210123
Telefón 2	
Mobil	
E-mail	sknic@firma.azet.sk
Ulica	M.R. Štefánika 13
Mesto	Žilina
Pošta	
PSČ	010 01
Štát	Slovenská republika
Oprávnení registrátor(i)	WEB0-0001, ETEC-0003
© SK-NIC, s.r.o., P.O. BOX 49, 840 00 Bratislava 4, phone: +421-(0)2-550-350-30, fax: +421-(0)2-550-350-35, e-mail: hostmaster@sk-nic.sk, Developers Team (ctm)	

PC a porty

- procesy spustené na PC počúvajú prichádzajúce pripojenia
- IP adresy identifikujú PC a porty identifikujú software spustený na PC
- Celkovo je 65535 TCP and 65535 UDP portov
- Najviac využívané porty sú od 1 to 1024

Anonymný prístup na internet

- nie je mýtus;
- čoraz väčší počet prípadov, pri ktorých je použitý;

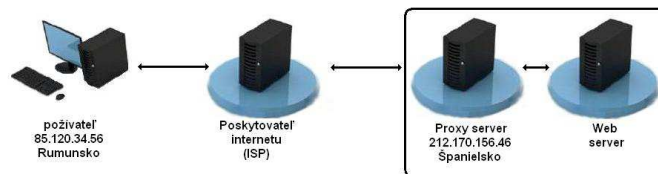
Proxy

- Druh anonymizéra;
- Umožňuje klientom nepriame pripojenie k inému serveru;
- proxy server funguje ako sprostredkovateľ medzi klientom a cieľovým serverom;
- prekladá požiadavky klienta a oproti cieľovému serveru vystupuje ako klient;
- prijatú požiadavku potom odosiela naspäť klientovi;
- Hardware;
- Software.

Proxy (anonymizačné)

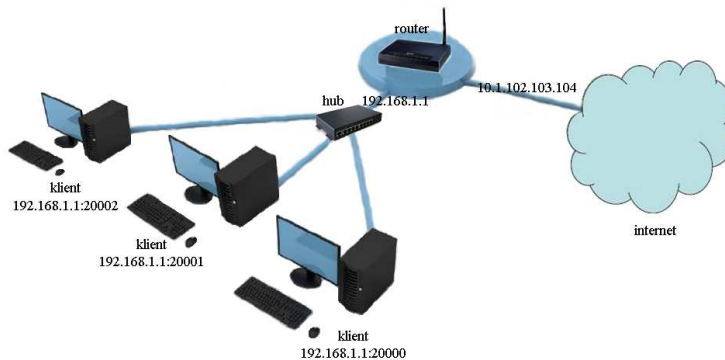
NAT

- Network Address Translation;
- proces zmeny informácie o sieťovej adrese v datagrame hlavičky paketov;
- dnes sa často používa v spojení so sieťovou maškardou (network masquerading) alebo IP maškardou (IP masquerading);
- skladá sa z adries privátnej siete ukryté za jedinú IP adresu;
- mechanizmus býva väčšinou implementovaný v routeri;
- využíva prekladovú tabuľku.

NAT

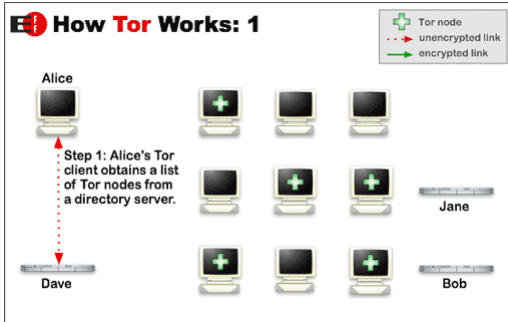
TOR

- Druh anonymizéra;
- sieť virtuálnych tunelov, ktoré zabezpečujú súkromie a bezpečnosť na internete;
- dátový tok je distribuovaný cez niekoľko miest (bodov) na internete;
- žiadny bod sa nemôžu pripojiť do cieľa
- obtiažne sledovateľný;
- po spojení maže stopy;
- jediná možnosť odhalenia uzla siete TOR (páchateľa) je analyzovať celý jeho dátový tok.
- <http://www.torproject.org/>
- nakonfigurovaný pre Firefox.

TOR

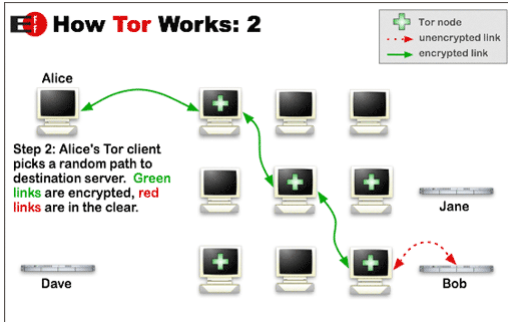
How Tor Works: 1

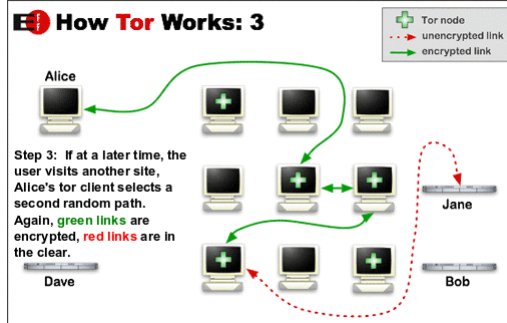
TOR

How Tor Works: 2

TOR

Služby obsiahnuté v internete

- Elektronická pošta (e-mail),
- Diskusné skupiny (Usenet),
- Telnet,
- FTP (File Transfer Protocol),
- IRC (Internet Relay Chat),
- WWW (World Wide Web),
- P2P siete (Peer to peer),
- VOIP

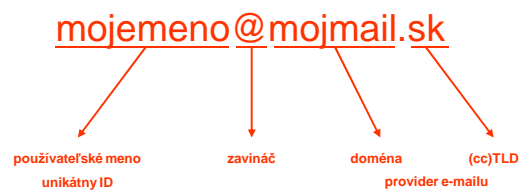

E-mail - definícia

- Servis, ktorý umožňuje poslať:
  - správy;
  - súbory;
- Možnosť odosielať e-mail:
  - od 1 korešpondenta k 1 korešpondentovi;
  - od 1 korešpondenta k ∞ korešpondentom;
- Adresovateľný cez počítačovú sieť;

Formát e-mailu

- Príklad: jozko.mrkvicka@minv.sk
- Povolené: bodka, podtržník, čísla
- Nepovolené: medzery, špeciálne znaky, diakritika

Identifikácia IP adresy z hlavičky elektronickej pošty

Delivered-To: radoslav.lefcik@gmail.com
Received: by 10.100.148.11 with SMTP id v11cs73606and;
Mon, 13 Sep 2010 05:36:33 -0700 (PDT)
Received: by 10.204.102.68 with SMTP id f4mr3192368bko.30.1284381391626;
Mon, 13 Sep 2010 05:36:31 -0700 (PDT)
Return-Path: <peter.takac@minv.sk>
Received: from mail2.minv.sk (mail2.minv.sk [213.81.171.179])
by mx.google.com with SMTP id k15si14092226bkb.81.2010.09.13.05.36.28;
Mon, 13 Sep 2010 05:36:31 -0700 (PDT)
Received-SPF: pass (google.com: domain of peter.takac@minv.sk designates 213.81.171.179 as permitted sender) client-ip=213.81.171.179;
Authentication-Results: mx.google.com: spf=pass (google.com: domain of peter.takac@minv.sk designates 213.81.171.179 as permitted sender)
smtp.mail=peter.takac@minv.sk
Received: (qmail 471 invoked by uid 504); 13 Sep 2010 12:36:44 -0000
Received: from 10.33.10.30 by mailabout (envelope-from <peter.takac@minv.sk>, uid 501) with qmail-scanner-1.25
(clamscan: 0.96.2/11896.
Clear:RC:0(10.33.10.30).
Processed in 0.071434 secs); 13 Sep 2010 12:36:44 -0000
Received: from unknown (HELO mailba.minv.sk) (10.33.10.30)
by mail.minv.sk with SMTP: 13 Sep 2010 12:36:44 -0000
Received: (qmail 4623 invoked by uid 28956); 13 Sep 2010 12:36:27 -0000
Delivered-To: radoslav.lefcik@minv.sk
Received: (qmail 4471 invoked by uid 100); 13 Sep 2010 12:36:12 -0000
Received: from unknown (HELO mail2.minv.sk) (10.33.10.34)
by mailba.minv.sk with SMTP: 13 Sep 2010 12:36:12 -0000
Received: (qmail 374 invoked by uid 504); 13 Sep 2010 12:36:23 -0000
Received: from 10.33.12.148 by mailabout (envelope-from <peter.takac@minv.sk>, uid 501) with qmail-scanner-1.25
(clamscan: 0.96.2/11896.
Clear:RC:0(10.33.12.148).
Processed in 0.069147 secs); 13 Sep 2010 12:36:23 -0000
Received: from unknown (HELO OKP004Takac) (10.33.12.148)
by mail.minv.sk with SMTP: 13 Sep 2010 12:36:22 -0000
From: =?iso-8859-2?B?UGV0ZXI9VGFr4eg=?<peter.takac@minv.sk>
To: "rado lefcik" <radoslav.lefcik@minv.sk>,
Subject:
X-Eset-AntiSpam: OK;30;calc:2010-09-16 14:16:52;1009161416520001;BEA8
Date: Mon, 13 Sep 2010 14:38:05 +0200
Message-ID: <810E95AFEE014904912CBE01BDCC5A54@OKP004Takac>
MIME-Version: 1.0
Content-Type: multipart/alternative;
boundary="-----_NextPart_000_0000_01CB5351.46B981D0"
X-Priority: 3 (Normal)
X-Mailer: Microsoft Outlook, Build 10.0.2627
Importance: Normal

Rozdiely v hlavičke e-mailu

webmail

MIME-Version: 1.0
Received: by 10.100.148.11 with HTTP; Thu, 16 Sep 2010
05:52:14 -0700 (PDT)
Date: Thu, 16 Sep 2010 14:52:14 +0200
Delivered-To: radoslav.lefcik@gmail.com
Message-ID:
<AANKTin_hMoUG_DoSPi+emrL2fB6dW2FCnw0J2Yf6G
u@mail.gmail.com>
Subject:
X-Eset-AntiSpam: OK;30;calc:2010-09-16
14:52:35;1009161452350005;1840
From: a a <radoslav.lefcik@gmail.com>
To: a a <radoslav.lefcik@gmail.com>
Content-Type: text/plain; charset=ISO-8859-1
X-Esetid: 1999D284E495169069F9D7C4D1913
X-EsetScannerBuild: 7827

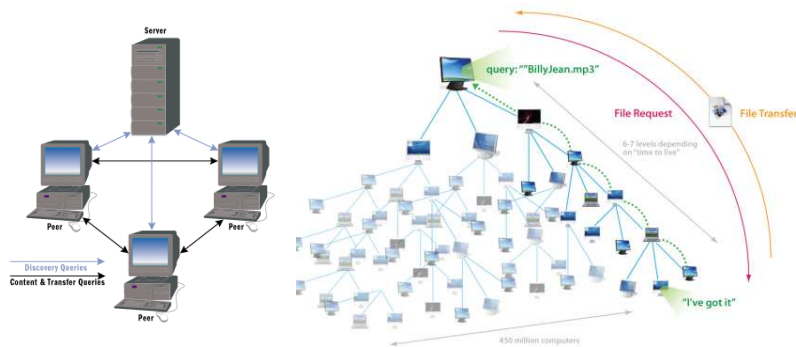
e-mailový klient

Return-Path: <radoslav.lefcik@gmail.com>
Received: from predator (static-dsl-117.213-160-
175.telecom.sk [213.160.175.117])
by mx.google.com with ESMTPS id
24sm2450943bkr.7.2010.09.16.05.49.44
(version=SSLv3 cipher=RC4-MD5);
Thu, 16 Sep 2010 05:49:45 -0700 (PDT)
Message-ID:
<DESd9ADF93CB447AE76FECF79A97A65@predator>
From: =?iso-8859-2?Q?Radoslav_Lef=E8=EDK?=
<radoslav.lefcik@gmail.com>
To: <radoslav.lefcik@gmail.com>
Subject:
X-Eset-AntiSpam: OK;30;calc:2010-09-16
14:49:52;1009161449520004;A41A
Date: Thu, 16 Sep 2010 14:49:43 +0200
MIME-Version: 1.0
Content-Type: multipart/alternative;
boundary="-----
_NextPart_000_001D_01CB55AE.65C7E260"
X-Priority: 3
X-MSMail-Priority: Normal
X-Mailer: Microsoft Outlook Express 6.00.2900.5931
X-MimeOLE: Produced By Microsoft MimeOLE
V6.00.2900.5994
X-EsetScannerBuild: 7827

P2P siete (Peer to Peer)

- Často používané na zdieľanie súborov,
- Hlavne na šírenie diel chránených autorským zákonom, detskej pornografie, vírusov a spamov,

Sociálne siete

- skupina ľudí, ktorej jednotliví členovia sa zoskupujú do špecifických podskupín
- nebezpečenstvo:
  - zneužívanie osobných údajov
  - zneužívanie fotografií

Napríklad:

- Facebook, MySpace, YouTube, Twitter...

KRIMINÁLNÁ
POLÍCIA
0003

Otázky?